NN 10/2019 (29.1.2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Katolički vjeronauk za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

216

Na temelju članka 27. stavka 9. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine«, broj: 87/08, 86/09, 92/10, 105/10 – ispravak, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14, 7/17 i 68/18) ministrica znanosti i obrazovanja donosi

ODLUKU

O DONOŠENJU KURIKULUMA ZA NASTAVNI PREDMET KATOLIČKI VJERONAUK ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

I.

Ovom Odlukom donosi se kurikulum za nastavni predmet Katolički vjeronauk za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj.

II.

Sastavni dio ove Odluke je kurikulum nastavnog predmeta Katolički vjeronauk.

III.

Početkom primjene ove Odluke stavlja se izvan snage:

– Nastavni plan i program za osnovnu školu koji se odnosi na predmet Katolički vjeronauk objavljen u »Narodnim novinama«, broj: 102/06,

– Nastavni plan i program za stjecanje školske spreme u programima opće, jezične, klasične i prirodoslovno-matematičke gimnazije koji se odnosi na predmet Katolički vjeronauk, a donesen je Odlukom o zajedničkom i izbornom dijelu programa za stjecanje srednje školske spreme u programima opće, jezične, klasične i prirodoslovno-matematičke gimnazije, klasa: 602-03/94-01-109, urbroj: 532-02-2/1-94-01, Zagreb, 2. ožujka 1994. (Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete, 1994.),

– Nastavni plan i program prirodoslovne gimnazije koji se odnosi na predmet Katolički vjeronauk, a koji je donesen Odlukom o nastavnom planu i programu prirodoslovne gimnazije, klasa: UP/I-602-03/03-01/0115, urbroj: 532-02-02-01/2-03-2 od 2. prosinca 2003. godine.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, a primjenjuje se za učenike 1. i 5. razreda osnovne škole i 1. razreda gimnazije od školske godine 2019./2020., za učenike 2., 3., 6. i 7. razreda osnovne škole, 2. i 3. razreda gimnazije od školske godine 2020./2021., a za učenike 4. i 8. razreda osnovne škole i 4. razreda gimnazije od školske godine 2021./2022.

Klasa: 602-01/19-01/00026
Urbroj: 533-06-19-0041
Zagreb, 25. siječnja 2019.

Ministrica
prof. dr. sc. Blaženka Divjak, v. r.

KURIKULUM NASTAVNOG PREDMETA KATOLIČKI VJERONAUK ZA OSNOVNE ŠKOLE I GIMNAZIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Na temelju članka 3. stavka 4. Ugovora o katoličkom vjeronauku u javnim školama i vjerskom odgoju u javnim predškolskim ustanovama (29. siječnja 1999.) između Vlade RH i Hrvatske biskupske konferencije, te na temelju prijedloga i odobrenja Hrvatske biskupske konferencije (23. siječnja 2019.), ministrica znanosti i

obrazovanja donosi kurikul Katoličkoga vjeronauka za osnovnu i srednju školu.

A. SVRHA I OPIS PREDMETA

Svrha je Katoličkoga vjeronauka u školi omogućiti učenicima sustavno, postupno i što cjelovitije upoznavanje, produbljivanje i usvajanje kršćanskoga nauka i katoličke vjere radi ostvarivanja evanđeoskog poziva na svetost i postignuća pune općeljudske, moralne i kršćanske zrelosti. Učenicima se omogućuje da dublje, istinito i sigurno upoznaju Kristovu osobu i cjelovitost njegova spasenjskoga navještaja, da svjesno, slobodno i odgovorno, na osobnoj i zajedničkoj razini, dublje upoznaju katoličku vjeru u njezinu učenju, slavljenju i življenju, da steknu znanje i razumijevanje njezinih evanđeoskih temelja i katoličkoga nauka, odnosa i nauka Katoličke Crkve prema drugim konfesijama, religijama i svjetonazorima. Katolički vjeronauk jednako tako učenicima omogućuje poznavanje povijesnoga hoda, djelovanja i utjecaja Katoličke Crkve na izgradnju ljudskoga društva i kulture i njezina doprinosa razvoju i napretku hrvatskoga i europskih naroda u kulturi, znanosti i školstvu, umjetnosti i graditeljstvu. On time pridonosi cjelovitom odgoju i obrazovanju učenika u školi i ima svoje crkveno-teološko, antropološko-pedagoško, povijesno-kulturno i didaktičko-metodičko obilježje, mjesto i zadaću u hrvatskome školskom odgojno-obrazovnom sustavu i kurikulumu.

Katolički vjeronauk u školi ima konfesionalno obilježje i usmjerenje. Kao školski predmet on sustavno posreduje, promišlja i tumači kršćansku Objavu i nauk Katoličke Crkve. Zasniva se na autonomiji znanstveno-teološkoga istraživanja i autentičnoga crkvenog priopćavanja kršćanske vjere i govora o Bogu na temelju razuma i Objave. On na teološkom i odgojnom planu ostvaruje vjernost Bogu i vjernost čovjeku. Vjernost Bogu događa se u istinitom i sigurnom upoznavanju i tumačenju cjelovitosti kršćanske Objave, evanđeoskoga navještaja i nauka Katoličke Crkve, njezine sakramentalne i povijesne stvarnosti i poslanja. Katolički vjeronauk stoga se po svom temeljnom sadržaju, odgojnoj i obrazovnoj zadaći, usredotočuje na osobu Isusa Krista u otajstvu Trojstvenoga Boga: Oca, Sina i Duha Svetoga, na središnje događaje povijesti spasenja i osobito na Kristovo spasenjsko i otkupiteljsko djelo u okviru cjelovitog nauka Katoličke Crkve. U njegovu su središtu također sakramenti, povijest i bogata tradicija Crkve, njezini sveci i duhovni uzori, njezina povijesna, kulturalna i umjetnička baština, te sve vrijednosti koje potiču i promiču izgradnju pune ljudske i kršćanske zrelosti učenika u vjeri, nadi i ljubavi. Vjernost čovjeku sadržajno se i odgojno usredotočuje na čovjeka kao Božje stvorenje i Božju sliku, na njegova temeljna pitanja i iskustva o smislu života i vlastitoga postojanja. Te činjenice obvezuju poznavanje i vrjednovanje povijesno-kulturne i egzistencijalne stvarnosti, napose općih etičkih i moralnih izazova i problema suvremenoga čovjeka i društva, pa Katolički vjeronauk učenicima želi omogućiti potpunije poznavanje i vrjednovanje čovjeka i svijeta, različitih povijesnih izvora i područja života te bogatstvo kršćanskih iskustava, izražavanja i djelovanja koji pridonose općem dobru čovjeka i ljudske zajednice.

Katolički vjeronauk ekumenski je i dijaloški vrlo otvoren po svom odgojno-obrazovnom pristupu, sadržajima i ciljevima. Zadaća mu je učenike odgajati za istinski ekumenizam i poštovanje prema pripadnicima drugih kršćanskih Crkva i zajednica te za iskreni dijalog i suživot s pripadnicima različitih religija i svjetonazora, poštujući njihova uvjerenja, stavove i tradicije.

Suvremena škola zahtijeva cjeloviti odgoj učenika i ostvarenje svih njegovih intelektualnih, moralnih i duhovnih potencijala. Katolički vjeronauk pridonosi općim ciljevima demokratske i humane škole, pogotovo što cjeloviti odgoj ljudske osobe promatra u svjetlu kršćanske antropologije i čovjeka koji je Božja slika, savršeno ostvarena u Isusu Kristu. Na tim se izvorima nadahnjuju sadržaji i ciljevi Katoličkoga vjeronauka koji pridonose izgradnji i poštovanju čovjekova dostojanstva, njegove duhovno-religiozne, etičke i moralne svijesti, objektivnoga kritičkog pristupa prema životu pred pojavama i izazovima suvremenoga svijeta i društva. Katolički vjeronauk na taj način, u svjetlu katoličke vjere, omogućava učenicima argumentirano i kritičko promišljanje i stjecanje spoznaja o čovjeku i svijetu te razvijanje i izgradnju vjerskih stavova i vrednota, etičko-moralne svijesti i savjesti, moralnih načela i vrijednosti kao što su sloboda, odgovornost, pravednost, solidarnost, poduzetnost, snošljivost, dijalog i drugo. Vjeronauk time daje vrijedan prilog humaniziranju škole i odgoju učenika za solidarni humanizam i izgradnju »civilizacije ljubavi«. On učenicima na društvenom i socijalnom planu pomaže otkrivati vlastita i potrebu poštivanja temeljnih ljudskih prava i sloboda drugih ljudi, razvijati načela pravednosti i solidarnosti prema čovjeku i društvu, sudjelovati u izgradnji mira i općeg dobra, njegovati osjećaje i stavove za očuvanje okoliša te drugih vrednota koje im pomažu da postignu punu ljudsku i kršćansku zrelost i ostvarenje »čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove« (Ef 4,13), riječima katoličke vjere – da postanu sveti.

Katolički vjeronauk u školi također ulazi u područje ljudske kulture i u aktivan susret i dijalog s kulturom, odnosno s kulturama današnjega svijeta. Zadaća mu je uprisutniti Evanđelje u sustavnome osobnom i kritičkom procesu usvajanja kulture te pokazati utjecaj i doprinos kršćanstva razvoju i izgradnji opće i nacionalne kulture. Učenicima se omogućuje upoznavanje, stjecanje, čuvanje i razvijanje vlastitoga vjerskoga, kulturnoga i nacionalnoga identiteta te poznavanje i poštivanje identiteta drugih pojedinaca i skupina, promičući istodobno međukulturni dijalog i suradnju u suvremenome

pluralističkom društvu i globaliziranome svijetu. On promiče i druga znanja i kompetencije učenika na različitim područjima koje pridonose ostvarenju temeljnih vrijednosti školskoga kurikuluma, osobito osobnoj, društvenoj i građanskoj odgovornosti i kompetencijama.

Katolički vjeronauk u školi nudi suvremeno komunikološko i didaktičko-metodičko djelovanje, strategije, pristupe i metodički instrumentarij u procesima stvaralačkoga i suradničkoga učenja i poučavanja. Pored toga, on ima i svoju odgojno-obrazovnu i metodičku posebnost jer vjeronaučnu nastavu i školski sat promatra kao dinamičan suradnički susret osoba, susret učenika i vjeroučitelja s otajstvom Božje riječi i Božje milosti. Vjeronauk u isto vrijeme njeguje interdisciplinarni dijalog i međupredmetnu suradnju s drugim nastavnim predmetima unutar društveno-humanističkoga i drugih odgojno-obrazovnih područja. Kako su vjeronaučni sadržaji povezani gotovo sa svim područjima znanja, ti sadržaji učenicima postaju važan interpretacijski ključ za razumijevanje ne samo religijskih sadržaja nego i razumijevanje cjelokupne stvarnosti.

U formalno-pravnome i organizacijskome smislu Katolički vjeronauk u školi redovni je i obvezni nastavni predmet za učenike čiji ga roditelji ili skrbnici slobodno izaberu, izvodi se dva sata tjedno u okviru redovne nastave, pod jednakim uvjetima kao i ostali obvezni nastavni predmeti u školi. Katolički vjeronauk se poučava tijekom svih odgojno-obrazovnih ciklusa. Kurikulum se, kada je riječ o djeci s teškoćama u razvoju, prilagođava smjernicama Okvira za poticanje i prilagodbu iskustava učenja te vrednovanje postignuća djece i učenika s teškoćama, a kada je riječ o darovitim učenicima uvodi se razlikovni kurikulum u skladu sa smjernicama Okvira za poticanje iskustava učenja i vrednovanje postignuća darovite djece i učenika.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA

Katolički vjeronauk treba omogućiti da svaki učenik:

– razvije sposobnost postavljanja pitanja o Bogu, čovjeku, svijetu, smislu i vrijednostima života, etičkim i moralnim normama ljudskoga djelovanja te sposobnosti smislenoga predstavljanja i objašnjavanja odgovora koji na ta pitanja dolaze iz razuma, Objave i vjere Katoličke Crkve

– upozna i razumije kršćansku religiju i katoličku vjeru te temeljne istine vjere u svjetlu cjelovitoga nauka Katoličke Crkve

– poznaje sadržaj i osnovnu strukturu Biblije i temeljna obilježja kršćanske Objave i povijesti spasenja, da razumije značenje Božje riječi u Bibliji i crkvenom naviještanju te argumentirano raspravlja i vrjednuje njezin utjecaj na povijest čovječanstva, ljudsku kulturu i konkretan život

– pronalazi vlastiti put izgradnje života i odgovornoga moralnog djelovanja prema kršćanskoj poruci i katoličkoj vjeri te postane sposoban artikulirati, graditi i vrjednovati život iz te vjerske i katoličke perspektive

– upozna i vrjednuje sakramente, liturgijska i crkvena slavlja te molitvu kao duhovnu snagu i duhovno-vjernički način pripadništva i života, zajedništva i slavlja u Katoličkoj Crkvi

– poznaje temeljne događaje povijesti i tradicije Katoličke Crkve i shvaća njezinu sakramentalnu stvarnost, razumije da je ona zajednica Kristovih vjernika, nositeljica Objave Božje i navjestiteljica Radosne vijesti spasenja za sve ljude

– shvati da je pripadnost Katoličkoj Crkvi, u okviru konkretne crkvene zajednice, poziv na svjesno i odgovorno kršćansko djelovanje i vladanje u Crkvi i u društvu

– poznaje temeljna obilježja različitih religija, konfesija i svjetonazora te promiče razumijevanje i poštovanje drukčijih razmišljanja, stavova, tradicija i životnih odluka

– poznaje i vrednuje ulogu i doprinos kršćanstva, osobito Katoličke Crkve u kulturnome, obrazovnome, znanstvenome i gospodarskome razvoju i napretku hrvatskoga društva i zapadne civilizacije u prošlosti i sadašnjosti, izgrađujući pritom vlastiti stav odgovornosti, poduzetnosti, sudioništva i solidarne humanosti u nastojanju oko izgradnje »civilizacije ljubavi«

– razvije religijsku i vjersku pismenost i komunikacijsku kompetenciju da bi se osnažio u suočavanju s različitim životnim situacijama kako bi kritički i kreativno mogao promišljati te argumentirano obrazlagati važnost osobnoga odgovornog djelovanja u Crkvi i društvu.

C. DOMENE U ORGANIZACIJI KURIKULUMA NASTAVNOGA PREDMETA KATOLIČKI VJERONAUK

Sadržaji, iskustva i ishodi nastavnoga predmeta Katolički vjeronauk daju učenicima mogućnost za kritičko promišljanje i produbljivanje te donošenje osobnih, smislenih odluka i izbora u pitanjima vjere i života. Temeljni sadržaji i ishodi nastavnoga predmeta Katolički vjeronauk strukturirani su u četiri domene koje omogućavaju vjeroučiteljima kvalitetno planiranje procesa poučavanja i učenja:

– Čovjek i svijet u Božjemu naumu

– Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana

– Kršćanska ljubav i moral na djelu

– Crkva u svijetu.

Domene obuhvaćaju sva područja učenja i poučavanja Katoličkoga vjeronauka, međusobno se prožimaju u sadržajnome i funkcionalnome smislu te pridonose razvoju konceptualnoga i proceduralnoga znanja i mišljenja primjenjivoga na bilo koju temu ili sadržaj u ovome nastavnom predmetu. Domene omogućavaju da se znanje o različitim temama iskustveno stječe, neprestano nadograđuje te bude primjenjivo u životu. Ključna sastavnica poučavanja i učenja povezana je s idejom vlastitoga istraživanja: učenici uče o vjeri, u vjeri i iz vjere. Kontekst poučavanja i učenja promiče spoznaju i znanje, ali isto tako i vladanje i stavove. Budući da vjeronauk ne posreduje samo informacije o vjeri i religiji, nego potiče jačanje učenikova identiteta i ohrabruje ga u donošenju odluka i izbora u području vjere i morala, učenik je, zajedno s njegovom stvarnošću i iskustvom, nezaobilazan kriterij za izbor odgojno-obrazovnih ishoda i sadržaja. Što se, naime, odgojno-obrazovni ishodi konkretnije određuju, to se više može uzimati u obzir konkretna životna situacija učenika, njegov vjerski i kulturni kontekst iz kojega dolazi, njegova dob i njegova motivacija. Proces poučavanja i učenja mora prihvatiti konkretnu učeničku situaciju kao polazišnu te započeti ondje gdje se učenik nalazi. Vjeroučitelji će prepoznati da će u tom procesu osobnoga promišljanja neki učenici tek djelomično prihvaćati vjerski pogled na život. Bit će to vjeroučiteljima nadahnuće i izazov za preuzimanje inicijative u daljnjem procesu odgoja u vjeri učenika.

Iako se u nekim godinama učenja veći naglasak stavlja na pojedine domene, one ipak omogućavaju kontinuitet učenja u svim ciklusima i razredima. Pojmovi: otkrivanje, prepoznavanje, tumačenje, razlaganje, proučavanje, kritičko promišljanje i slično rabljeni u opisu odgojno-obrazovnih ishoda od prvoga do petoga ciklusa, potvrđuju kako su učenici u svim ciklusima, odnosno godištima, sposobni razvijati kompetencije primjerene vlastitoj dobi. Neki se odgojno-obrazovni ishodi ostvaruju unutar jednoga razreda. Drugi, međutim, zbog svoje složenosti i širine, protežu se u više razreda, čak i ciklusa. Razvoj odgojno-obrazovnih ishoda stoga valja promatrati u kontinuitetu, a ne nužno kao zatvorene u jednu cjelinu. Na kraju, budući da je Katolički vjeronauk predmet čiji sadržaji i ishodi imaju svoj izvor najprije u biblijskoj riječi, domena *Riječ Božja* i *Vjera Crkve u životu kršćana* smatra se izvorom, ali i ishodištem svih domena.

Domene također pridonose unutrašnjoj koherentnosti nastavnoga predmeta te omogućavaju međupredmetnu korelaciju s nastavnim predmetima unutar društveno-humanističkoga područja, kao i korelaciju s nastavnim predmetima drugih odgojno-obrazovnih područja te međupredmetnih tema. Katolički vjeronauk promiče izvanučioničku nastavu, primjerice posjet crkvi, različitim vjerskim zajednicama, hodočasničkim mjestima važnim za njihov identitet, suradnju s drugim institucijama putem različitih humanitarnih, ekumenskih i kulturnih projekata.

Vjeronaučna nastava osobito promiče pristupe i strategije koji potiču komunikaciju, aktivnu suradnju i kritičko mišljenje, kreativnost i inovativnost.

1. Čovjek i svijet u Božjemu naumu

Katolički je vjeronauk mjesto koje omogućava učeniku pronaći odgovore na pitanja o izvoru i smislu vlastitoga života. Uz to, on stvara prostor u kojem učenik može upoznati Boga koji je početak i stvoritelj svega stvorenoga. Po Isusu Kristu, utjelovljenome Sinu Božjemu, učeniku se nudi mogućnost učenja, ali i prihvaćanja spasenjskih Kristovih djela kao trajnoga znaka ljubavi Božje prema čovjeku. Razmišljajući nad biblijskim tekstovima i tumačeći svjedočanstva tradicije Katoličke Crkve, učenik može iskusiti Božji interes za čovjeka, posebno vidljiv i u današnjoj zadaći naviještanja kraljevstva Božjega. To je naviještanje najprije zadaća cijele Crkve, zajednice vjernika koja učenika potiče na otvorenost prema drugome, zajedništvo s Njim i zajedničko djelovanje prema svijetu i prirodi iz perspektive kršćanske vjere. Uz to, bit će važno tumačiti poruku Isusa Krista o kraljevstvu Božjemu kao poruku o razumijevanju i življenju uspješnoga života iz perspektive kršćanske vjere što će od učenika zahtijevati i sučeljavanje s različitim ponudama smisla i vrijednosti društva i kulture u kojoj žive. Na pitanja, dakle, o smislu života, smrti, patnje, ljubavi, nade, budućnosti, vječnosti učenici dobivaju odgovore utemeljene na katoličkome nauku o stvaranju čovjeka te njegovu otkupljenju. Svijet se, u tome smislu, shvaća kao konkretno mjesto susreta Boga i čovjeka te je u učenikovim očima znak ljubavi Božje prema čovjeku koja će od njega zahtijevati odgovor i u brizi za stvorenim. Osim što učenik upoznaje odgovore koje daje katolička vjera, omogućeno mu je razumijevanje svijeta i čovjeka na temelju drugih religija i uvjerenja. Sve to služi stalnome razvoju vlastite vjere, ali i prihvaćanju onih koji temelje života čovjeka i svijeta vide iz neke druge religijske ili filozofijske perspektive. Promišljajući, dakle, i istražujući osobna egzistencijalna pitanja, učenik razvija duhovnu dimenziju, svoj unutarnji život te uči razumjeti značenja spasenjskih i otkupiteljskih čina Božjih prema čovjeku.

2. Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana

Katolički vjeronauk pomaže učeniku shvatiti da je Riječ Božja najprije Isus Krist, objavljeni i utjelovljeni Sin Božji, koji je s Ocem, u zajedništvu s Duhom Svetim, od početka stvaranja svijeta i čovjeka bio jedno. Učenik je u mogućnosti, shvaćajući otajstvo Božje objave čovjeku po Sinu, učiti da postoji i biblijska objava. Novost te biblijske objave sadržana je u činjenici da Bog govori ljudima po ljudima koji su nadahnuti Duhom Svetim. Upravo zbog tog nadahnuća, premda se služi

jezikom čovjeka različitih vremena i povijesnih epoha, Bog sam govori u pismima. Tako smijemo reći: kao što je Riječ Božja postala tijelo po Duhu Svetomu u krilu Djevice Marije, *Sveto pismo* rađa se u krilu Crkve po djelovanju istoga Duha. Djeca i učenici upoznaju *Bibliju* kao knjigu kršćana te shvaćaju i tumače njezino značenje za kršćanstvo i Katoličku Crkvu. U *Starome zavjetu* pred učenike se stavlja »ljubavna pripovijest« između Boga i židovskoga naroda dok će im *Novi Zavjet* donijeti navještaj o kraljevstvu Božjemu, spasenjskim Kristovim djelima te njegovoj smrti i uskrsnuću. Sučeljavanje s tim biblijskim tekstovima pomaže učenicima vlastiti život povezati s Riječju Božjom. Učenik po pismima, dakle, upoznaje temelje kršćanske objave, vjere i života Crkve. Upoznaje Isusa Krista kao Sina Božjega, navjestitelja Radosne vijesti. Promišlja i otvara se njegovom životu i poruci. Upoznaje temeljne istine katoličke vjere. U životima velikih biblijskih osoba, muškaraca i žena, ali i onih koji se u biblijskim spisima pojavljuju kao oni koji su se odrekli prijateljstva s Bogom, učenik može pronaći vlastita nadahnuća za život, ali i utjehu u teškim trenucima. U svjetlu temeljnih kršćanskih sadržaja promišlja i izgrađuje svoj vjerski i kulturni identitet, bira vrijednosti koje mu mogu donijeti spas, uči se odnositi prema sebi, drugima i svemu što ga okružuje. Odgovorno prosuđuje vlastiti život i različite probleme, nade i tjeskobe društva i svijeta u duhu Evanđelja i vjere Crkve. Upoznaje i istražuje *Bibliju* kao nadahnutu knjigu koja progovara o problemima, ali i radostima čovjeka. Rad s biblijskim tekstovima učeniku pruža mogućnost da najvažnija suvremena ljudska iskustva osvijetli biblijskim značenjem te da prepozna temeljna životna pitanja na koja *Biblija* daje odgovore protkane vjerom. Uz to, učenik upoznaje različita mjesta na kojima i u kojima živi Riječ Božja: liturgija Crkve, sakramenti, molitva, obiteljski život i drugo.

3. Kršćanska ljubav i moral na djelu

Učenicima se na početku njihova obrazovanja omogućuje upoznavanje značenja pravila i zapovijedi za sebe te za dobar suživot s drugima. Iskusit će u njima znakove koji će im pomoći u usmjeravanju vlastitoga života te postupnom preuzimanju odgovornosti za svoje čine i za život u zajednici. Sve će to moći iskusiti na izabranim biblijskim tekstovima, a posebno u radosnoj vijesti Evanđelja koje čini učenika slobodnim te ga upućuje na stalnu spremnost Božju opraštati čovjeku. Učenici, uz biblijske tekstove, nadahnuće za prihvaćanje »evanđeoskih savjeta« pronalaze i u osobama koje su živjele prema tim pravilima te upoznaju konkretne model odgoja za dobro, pravedno i istinito. Takav je pristup važan kako bi od početka školovanja, pa i nadalje, učenik mogao razabrati da su kršćanska pravila, vrednote vrijednosti, konkretno moral, nešto što je duboko ukorijenjeno u život čovjeka, to jest da je moral konstitutivna dimenzija čovjekova života kao Božjega stvorenja. Kršćanski moral tako naznačuje stalni odnos Boga Stvoritelja i stvorenja te konačnoga pomirenja u odnosu Otkupitelja i čovjeka kao novoga stvorenja. Sukladno razvoju učenika i njegovu interesu, u ovoj se domeni razrađuju i nude tumačenja o mnogim suvremenim »slobodama« čovjeka koje su nerijetko i ozakonjene, a nisu u skladu s moralom Katoličke Crkve. Tako će učenici učiti, tumačiti te prihvatiti, iz perspektive stvorenoga, oslobođenoga i otkupljenoga čovjeka, vrijednosti života od začeća do prirodne smrti kao i druge teme o kojima su pozvani razmišljati. Pred učenike će se transparentno staviti misli onih koji o određenim moralnim ili etičkim pitanjima imaju drukčije mišljenje od Katoličke Crkve, neovisno radilo se o etičkim pitanjima (abortus, rodna ideologija, pitanje istospolnih zajednica i drugo) ili kada je riječ o gospodarstvu i javnoj politici (pitanje korupcije, nepravedne podjele dobara, siromaštvo i drugo), ali će se pomno paziti da se učeniku jasno predoče istine kršćanske vjere na temelju kršćanskoga, odnosno katoličkoga morala. Promišljajući o različitim religijskim i moralnim pitanjima, učenik izgrađuje kritički odnos prema životu i svijetu, zauzima argumentirane stavove s obzirom na različita moralna pitanja i dvojbe, istražuje načine kako stvoriti pravednije, solidarnije i tolerantnije društvo u skladu s kršćanskim odgovorima na moralna pitanja. Konačno, učenik će biti svjestan izazova različitih sloboda i prisila današnjega svijeta i kulture života te će biti osposobljen za etično utemeljene prosudbe i solidarno djelovanje na temelju proročke i oslobađajuće moći kršćanske poruke koja je objavljena u Isusu Kristu.

4. Crkva u svijetu

Već su crkveni oci u povijesti govorili da je čitav svijet čovjeku teologija. Zbog toga Katolički vjeronauk, kao crkvena stvarnost u školskom sustavu, želi proučavati i tumačiti svijet iz kršćanske perspektive. No, ne samo to. On je mjesto u kojemu se pred učenika stavlja mogućnost shvaćanja, tumačenja te djelovanja Crkve u svijetu. Pod pojmom svijet podrazumijevamo ovdje stvarnost u kojoj Crkva živi i djeluje. Misli se na stvarnost s vjerskoga, odnosno religijskoga, kulturnoga i umjetničkoga te društvenoga stajališta. Na početku školovanja učenik će tako upoznavati svoje vlastito mjesto u svijetu, u obitelji te vjerskoj zajednici kojoj pripada i koja izgrađuje njegov vlastiti identitet. Slijedom njegova razvoja, on će biti pozvan razumijevati, analizirati te se odgovorno ophoditi prema povijesnim i sadašnjim ulogama Crkve na svjetskoj, europskoj, ali i na nacionalnoj razini. Učenik će u tom smislu primijetiti i razumjeti kako je kršćanstvo kao religija utjecalo na hrvatsko društvo, njegovu povijest i sadašnjost, njegov jezik, kulturu i umjetnost te na tradiciju koja je do danas sačuvala kršćanske vrijednosti kao bitni element života na ovim prostorima. Učenik će također istraživati utjecaj različitih religija, ali i drugih društvenih i kulturnih ideja koje su utjecale na hrvatsko društvo. Te će ideje uvijek dovoditi u vezu ili će ih kritički tumačiti iz perspektive kršćanskoga djelovanja Crkve. Istraživati mjesto i ulogu kršćanstva, ali i religije općenito kao prafenomena ljudske civilizacije u suvremenome društvu, bit će isto tako zadaća učenika. Takvo istraživanje vodit će učenika prema razumijevanju međusobne ovisnosti društva i religije s jedne strane te će, s druge strane, učenik biti u